

DANCS RÓBERT

Európai Külügyi Szolgálat Katonai Törzs, Főügyelet, Brüsszel (Watch-Keeping Capability – WKC)

Az évezred fordulójára nyilvánvalóvá vált, hogy az Európai Uniónak (EU) nemcsak gazdasági erejét kell megőriznie és növelnie a világban, hanem a politikai érdekeit is ki kell terjesztenie az EU védelmében. A politikai érdek lényege az volt, hogy azokban az államokban, ahol kritikus politikai, katonai, civil válsághelyzet alakult ki, amely negatív hatással lehetett az EU-ra, ott olyan katonai és rendőri békefenntartói missziókat hoztak létre, amelyeknek fő feladata az volt, hogy a fogadó állam területén támogassa a biztonsági szektor reformokat. E stabilitásnak két nyertese van, az adott állam, ahol megszilárdul a politikai és gazdasági hatalom – ezzel elindulhat a demokratikus fejlődés a biztonság útján –, valamint az EU, hiszen a politikai és gazdasági fenyegetettsége megszűnik.

Az akkori Európai Unió vezetői ezt felismerve létrehozták az Európai Biztonsági és Védelem Politika (EBVP)¹ szervezetet a Maastricht-i Szerződéssel 1999-ben, amely tulajdonképpen az Európai Biztonsági és Védelmi Identitás² átalakításából jött létre. Az első EBVP-misszió 2003-ban indult az akkori Macedón Köztársaság³ (ma Észak-Macedónia) területén (Concordia-hadművelet), mely akkor még NATO⁴-eszközöket használt, majd azt váltotta fel az EU Rendőri Missziója Macedóniában (EU Police Mission to Macedonia – EUPOL Proxima).

---

¹ European Security and Defence Policy (ESDP): Európai biztonság- és védelempolitika

² European Security and Defence Identity (ESDI): Európai biztonság- és védelmi identitás

³ Former Yugoslav Republic of Macedonia (FYROM): Macedónia (volt jugoszláv köztársaság)

⁴ North Atlantic Treaty Organisation: Észak-atlanti Szerződés Szervezete

Mind a 2003-as, mind pedig a 2004-es év meghatározó volt az EBVP történelmében, hiszen ezekben az években telepítettek katonai missziót Bosznia-Hercegovinába – az Európai Unió Bosznia-Hercegovinai Hadereje Althea művelet (European Union Force Bosnia and Herzegovina Operation Althea – EUFOR ALTHEA) keretében –, valamint egy kisebb létszámú rendőri kontingenst az Európai Unió Boszniai és Hercegovinai Rendőri Missziója (European Union Police Mission in Bosnia-Herzegovina) néven.

Mindezek a tények olyan kihívások elé állították az Európai Uniót, amilyenekkel még nem kellett szembenéznie, megbirkóznia a fennállása óta. Ezek további politikai lépéseket generáltak, aminek következtében 2009-ben a Lisszaboni Szerződésben további védelempolitikai célokat fogalmaztak meg, és az EBVP átalakult, majd megszületett a Közös Biztonság- és Védelempolitika (KBVP)⁵, valamint létrehozták az EU Külügyi Szolgálatot (EKSZ)⁶.

A korábban említett változások alatt olyan tapasztalatokat szerzett az EU a válságkezelésben, amelyek bizonyították azon döntések meghozatalát, amelyek szükségesnek látták a további szerkezeti változásokat. Ennek következménye lett az, hogy 2006-ban Javier Solana, az EU Tanácsának főtitkára és egyben az EU Közös Kül- és Biztonságpolitikájának főképviselője⁷ bejelentette egy Főügyelet – Wach Keeping Capability (WKC) – felállítását. Ezt követően 2007-ben megalakították a Főügyeletet az Európa Tanács 10116/07. számú határozatával, amely később integrálódott az Európai Külügyi Szolgálatba, azon belül is az EU Katonai Törzsbe (EUKT)⁸ az Európa Tanács 2010/427/EU számú határozata alapján, majd az EUKT-

---

⁵ Common Security and Defence Policy (CSDP): Közös biztonság- és védelempolitika

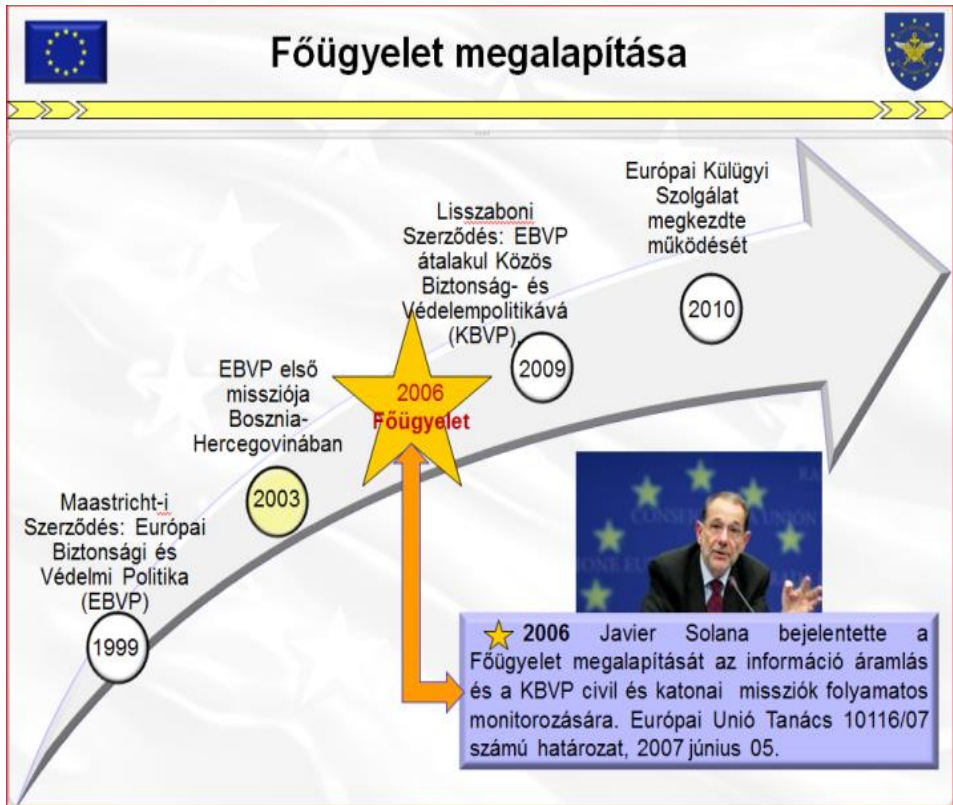
⁶ European Union External Action Service (EEAS): Az Európai Unió Külügyi Szolgálata

⁷ European Union's High Representative for Common Foreign and Security Policy, Secretary General of the Council of the European Union (SG/HR): Az Európai Unió közös kül- és biztonságpolitikai főképviselője, az Európa–EU Tanács főtitkára

⁸ European Union Military Staff (EUMS): EU Katonai Törzs

Dancs Róbert: Európai Külügyi Szolgálat, Katonai Törzs, Főügyelet, Brüsszel (Watch Keeping Capability – WKC)

n belül 2018-ban az újonnan megalakuló Műveleti Igazgatóság⁹ alá rendelték.

15. számú kép
Főügyelet megalapítása¹⁰

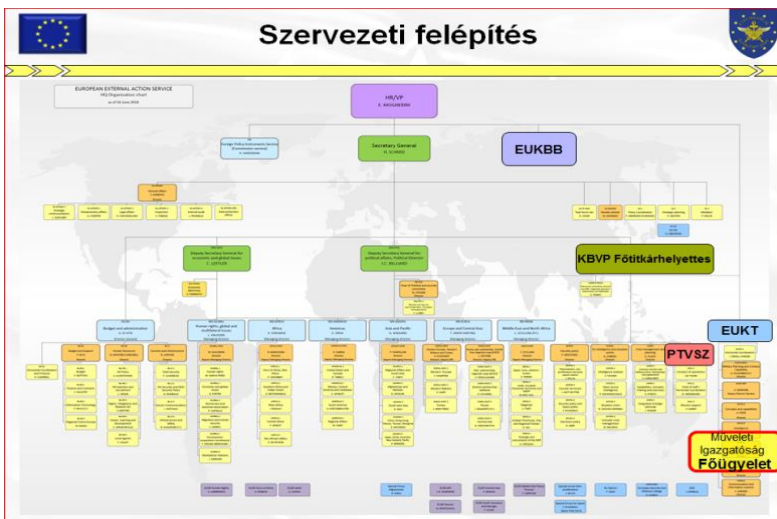
A Katonai Törzs (EUKT) főügyelete egy egyedi struktúrával és feladatrendszerrel ellátott katonai ügyelet, amely a napi és rendkívüli feladatait területi (missziók) és stratégiai (civil és katonai felsővezetői) szinten látja el.

⁹ Operation Directorate: Műveleti Igazgatóság

¹⁰ Forrás: EKSZ Katonai Törzs Főügyelet

A struktúráját illetően az EUKT az egyetlen olyan egység, amely vegyes szerkezetű. A civil és katonai missziók miatt az európai uniós tagállamok felajánlásai alapján nemzeti szakértőkből áll a 12 fős egység, így különböző nemzetiségű rendőri és katonai hivatásos tisztek teljesen egyenértékű közös feladatot látnak el azonos katonai beosztásban és besorolásban.

Az egység vezetőjének nemzetisége állandó, mely posztot az olasz haderőnemek egymás között váltogatják rotációs rendszerben. A 12 ügyeletes beosztás úgynevezett „non-quota” poszt, így bármely EU-tagállam delegálhat jelölteket létszámkorlátozás nélkül. Az EUKT általános főigazgató-helyettesi beosztásába 2022 szeptemberében Horváth Gábor honvéd vezérőrnagyot nevezték ki a tagállamok egyöntetű szavazatával.

16. számú kép
EKSZ Katonai Törzs Főügyelet (rövidítések¹¹)

A WKC kiemelt fő feladatai:

¹¹ EUKBB: EU Katonai Bizottsága: (EU Military Committee – EUMC); PTVSZ: Polgári Tervezési és Végrehajtási Szolgálat: (Civilian Planning and Conduct Capability – CPCC)

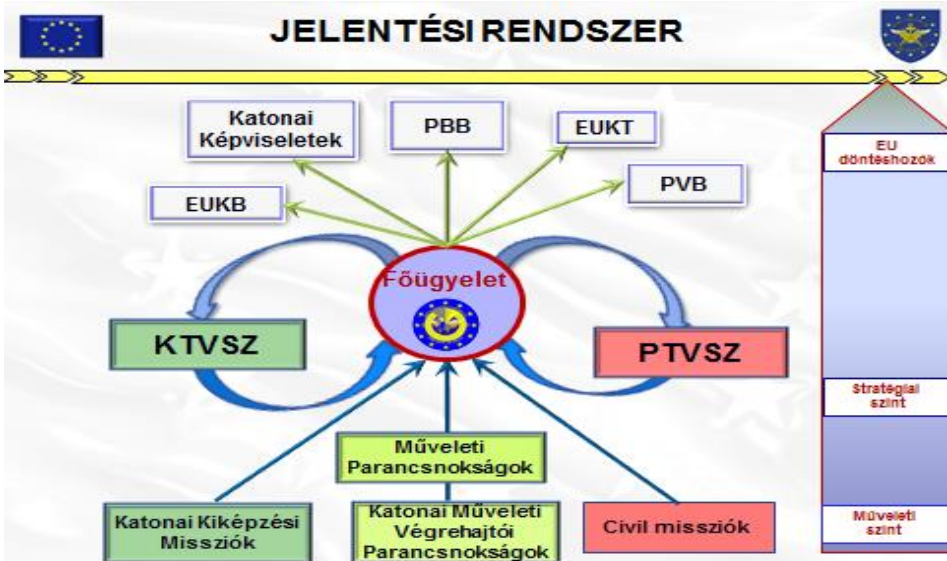
- Monitorozás a hét minden napján a nap 24 órájában (24/7) az EU KBVP civil és katonai missziói felett.
- A missziókba és a missziókból érkező minősített dokumentumok kódolása, megfejtése (dekódolása), továbbítása különböző minősített elektronikai rendszereken, valamint azok archiválása. Folyamatos biztonsági kapcsolattartás a missziókkal, valamint kapcsolattartás a társszervekkel és szervezetekkel.
- PTVSZ, KTVSZ¹², EUKT, valamint a BBIM¹³ (korábban VTI¹⁴) tagjainak missziós területre vagy válságövezetbe történő szakmai utazásainak nyomon követése és kapcsolattartása.
- Válsághelyzet esetén a döntéshozók informálása, rendkívüli válságbizottság összehívása.

---

¹² Katonai Tervezési és Végrehajtási Szolgálat: (Military Planning and Conduct Capability – MPCC)

¹³ A Béke és a Biztonság Integrált Megközelítése (megj.: a szerző szabad fordítása) (Integrated Approach for Security and Peace – ISP)

¹⁴ Válságkezelési és Tervezési Igazgatóság: Crisis Management and Planning Directorate – CMPD

17. számú kép

EKSZ Katonai Törzs Főügyelet jelentési rendszere (rövidítések¹⁵)

- Heti beszámolók készítése és prezentálása az EUKT vezetőinek a missziós területen történt civil és katonai eseményekről.

Az EU KBVP-nek 13 civil, 9 katonai (megjegyzés: az EUMPM Niger működése jelenleg felfüggesztve) és 1 civil katonai hibrid missziója van 2024-ben, amelyek három kontinensre terjednek ki:

¹⁵ PVB: Polgári Válságkezelési Bizottság: Committee for Civilian Aspect of Crisis Management – CivCom; PBB: Politikai és Biztonsági Bizottság: Political and Security Committee – PSC

Dancs Róbert: Európai Külügyi Szolgálat, Katonai Törzs, Főügyelet, Brüsszel (Watch Keeping Capability – WKC)

18. számú kép
 EU KBVP katonai missziói¹⁶

Európában

Civil missziók:

- EULEX Kosovo¹⁷ (Jogállamiságot építő és támogató misszió)
- EUMM Georgia¹⁸ (Megfigyelői misszió)
- EUAM Ukraine¹⁹ (Tanácsadói misszió)
- EUMA²⁰ (Megfigyelői misszió)

¹⁶ Forrás: EU EKSZ

¹⁷ EU Rule of Law Mission in Kosovo: Az EU Jogállamisági Missziója Koszovóban

¹⁸ EU Monitoring Mission Georgia: Az EU Megfigyelő Missziója Georgiában

¹⁹ EU Advisory Mission Ukraine: Az EU Tanácsadó Missziója Ukrajnában

²⁰ EU Mission in Armenia: Az EU Missziója Örményországban

- EUPM Moldova²¹ (Biztonságtámogatói misszió)

Katonai missziók:

- EUFOR ALTHEA²² (Stabilizációs és képzési misszió)
- EUNAVFOR Med Operation IRINI²³ (Migrációval összefüggő földközi-tengeri misszió)
- EUMAM Ukraine²⁴ (Katonai segítségnyújtási misszió)

Közel-Keleten

Civil missziók:

- EUPOL COPPS²⁵ (Jogállamiságot építő és támogató misszió)
- EUBAM Rafah²⁶ (Határmegfigyelő és támogató misszió)
- EUAM Iraq²⁷ (Tanácsadói misszió)

---

²¹ EU Partnership Mission in the Republic of Moldova: Az Európai Unió Partnerségi Missziója a Moldáviai Köztársaságban

²² EUFOR ALTHEA: Az EU Katonai Erő Althea nevű Missziója Bosznia és Hercegovinában

²³ European Union Naval Force Mediterranean Operation IRINI: Az Európai Unió Hadi-tengerészeti Erőinek Földközi-tengeri Művelete

²⁴ EU Military Assistance Mission in support of Ukraine: Az EU Támogató Katonai Segítségnyújtási Missziója Ukrajnában

²⁵ EU Police and Rule of Law Mission for the Palestinian Territories (EU Co-ordinating Office for Palestinian Police Support): Az Európai Unió Palesztin Területeken Folytatott Rendőri és Jogállamiság Missziója (Az Európai Unió Palesztin Rendőrséget Támogató Koordinációs Hivatala)

²⁶ EU Border Assistance Mission for the Rafah Crossing Point: A Rafahi Átkelőhelyen Működő Határellenőrzést Segítő Uniós Misszió, Palesztina

²⁷ EU Advisor Mission in Iraq (Support of Security Sector Reform): Az EU Tanácsadói Missziója Irakban (a biztonsági ágazat reformjának támogatása)

Afrikában

Civil missziók:

- EUCAP SOMALIA²⁸ (Tengeri biztonságot támogató misszió)
- EUCAP Sahel Niger²⁹ (Biztonsági erőket támogató misszió)
- EUCAP Sahel Mali³⁰ (Jogállamiságot támogató misszió)
- EUBAM Libya³¹ (Integrált határigazgatást támogató misszió)
- EUAM RCA³² (Tanácsadói misszió)
- RACC³³ (Tanácsadói és koordinációs misszió)

Katonai missziók:

- EU NAVFOR Somalia Operation ATALANTA³⁴ (Tengeri biztonság és kalózkodás elleni misszió)
- EUTM Somalia³⁵ (Kiképzési misszió)
- EUTM Mali³⁶ (Kiképzési misszió)
- EUTM CAR³⁷ (Kiképzési misszió)

---

²⁸ EU Capacity Building Mission in Somalia: Az EU Képességfejlesztő Missziója Szomáliában

²⁹ EU Capacity Building Mission in Niger: Az EU Képességfejlesztő Missziója Nigerben

³⁰ EU Capacity Building Mission in Mali: Az EU Képességfejlesztő Missziója Maliban

³¹ EU Border Assistance Mission in Lybia: Az Európai Unió Líbiai Határellenőrzést Segítő Missziója

³² EU Advisory Mission in the Central African Republic: Az Európai Unió Tanácsadó Missziója a Közép-afrikai Köztársaságban

³³ EU Regional Advisory and Coordination Cell for the Sahel: Az EU Száhel Övezettel Foglalkozó Regionális Tanácsadó és Koordinációs Egysége

³⁴ EU Naval Force Somalia Operation ATALANTA: Az EU Haditengerészeti Erőinek ATALANTA Művelete Szomáliában

³⁵ EU Training Mission in Somalia: Az EU Kiképzési Missziója Szomáliában

³⁶ EU Training Mission in Mali: Az EU kiképzési missziója Maliban

³⁷ EU Training Mission in Central African Republic: Az EU Kiképzési Missziója a Közép-afrikai Köztársaságban

- EUMPM Niger³⁸ (Együttműködési misszió)
- EUTM Mozambique³⁹ (Kiképzési misszió)
- GoG INITIATIVE⁴⁰ (Civil-katonai hibrid misszió)

A magyar rendőrség nemzeti szakértő kontingensének tagjai (2024)

Magyarország három fő nemzeti rendőr szakértőt delegált a Főügyelet állományába, ami az egység összlétszámát tekintve (jelenleg 11 fő) annak 36,6%-át teszi ki, amely a nemzetközi átlag fölött van.

- Dancs Róbert r. alezredes (ORFK) 2021–2024
- dr. Oláh Béla r. alezredes (KR) 2022–2026
- Szél Ferenc r. őrnagy (KR) 2022–2025

---

³⁸ EU Military Partnership Mission in Niger: Az EU Katonai Partnerségi Missziója Nigerben

³⁹ EU Training Mission in Mozambique: Az EU Kiképzési Missziója Mozambikban

⁴⁰ EU Security and Defence Initiative in Support of West African Countries of the Gulf of Guinea: Az EU Biztonsági és Védelmi Kezdeményezése a Guineai-öböl Nyugat-afrikai Országainak Támogatására

Dancs Róbert: Európai Külügyi Szolgálat, Katonai Törzs, Főügyelet, Brüsszel (Watch Keeping Capability – WKC)

19-20. számú kép

Dancs Róbert r. alezredes, valamint Dancs Róbert r. alezredes (balra), Szél Ferenc r. őrnagy (középen) és dr. Oláh Béla r. alezredes (jobbra)